

Skyltar i Linköping – en vägledning

Linköping
Där idéer blir verklighet

Innehåll

Rätt skylt på rätt plats	4
Vägledning – olika typer av skyltar	5
Vägledning – skyltar i sitt sammanhang	11
Bygglövs för skyltar	14

Skyltar – ett tillskott till stadsmiljön

Skyltar tillhör staden och är en viktig del av stadsmiljön. De behövs för att företag ska kunna annonsera sina verksamheter och för information till stadens invånare. Skyltar berikar stadsrummet och bidrar till stadslivet. Det är viktigt att stadens skyltar är tydliga och tilltalande för att på bästa sätt bidra till stadsmiljöns läsbarhet.

Vem vänder sig vägledningen till?

Målet med denna vägledning är att förtydliga Linköpings kommuns syn på hur skyltar kan och bör förekomma. Vägledningen ska användas i hela kommunen, men tyngdpunkten ligger främst på skyltar i tätort och stadsmiljö. Vägledningen vänder sig främst till företagare, fastighetsägare, politiker och tjänstemän. Den ska vara en hjälp för företagare som ska ta fram förslag på skyltar och den ska vara en vägvisare för tjänstemän och politiker i deras bedömningar och beslut om förslagen.

Denna vägledning ersätter dokumentet "Om skyltning i Linköping".

Berörande och intressant stadsmiljö

Skyltningen i Linköping ska leva upp till plan- och bygglagens intentioner om en god stadsbild, helhetsverkan och livsmiljö för stadens invånare.

Skyltningen i Linköping ska också stödja den övergripande visionen om "mer och bättre innerstad" i enlighet med Utvecklingsplan för Linköpings innerstad (antagen av KF mars 2016). Visionen grundar sig i att stadens kvaliteter har en avgörande betydelse för attraktivitet, konkurrenskraft och hållbarhet. Utvecklingen ska gå mot en tätare och mer sammanhållen stad som erbjuder människor goda livsmiljöer som är berörande och intressanta.

Bygglov för skyltar

I de flesta fall krävs det bygglov för att sätta upp, flytta eller ändra en skylt i områden som är detaljplanlagda, vilket gäller de flesta stadsmiljöer och tätorter. Linköpings mest centrala delar, stadskärnan, utgör dessutom ett riksintresse för kulturmiljö. Inom detta område finns många byggnader med höga kulturhistoriska värden men också betydelsefulla platser, torg och stråk. Inom riksintresset är det därför alltid bygglovspflicht på skyltar oavsett storlek.

Vid en bedömning av bygglov för en skylt är det olika hänsyn som ska tas. Det handlar bl a om vikten av en god helhetsverkan, förhållandet till platsen och byggnaden och risken för störningar (se vidare sid 14/Bygglov).

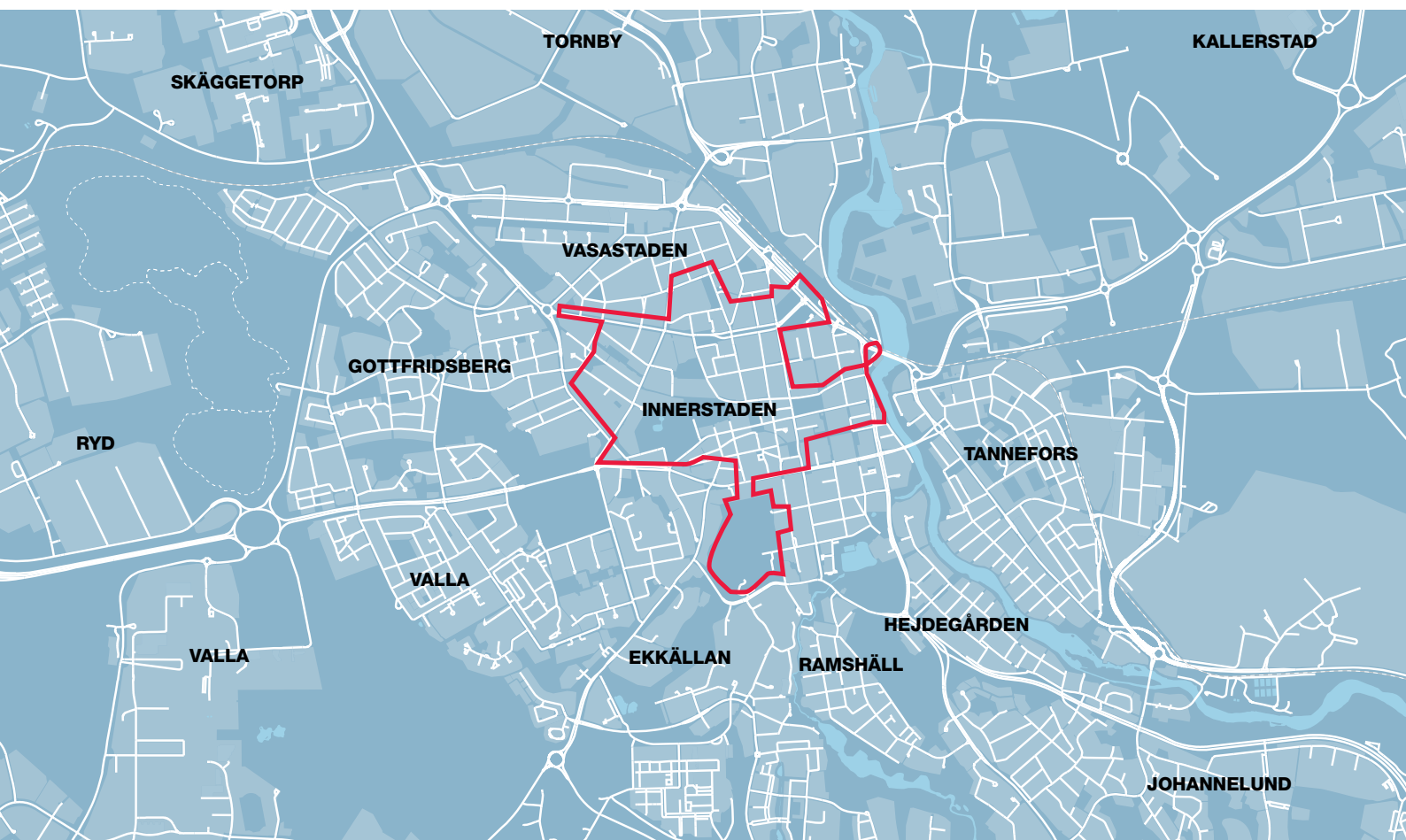
Skyltar på allmänna platser

För att sätta upp en skylt på en allmän plats krävs utöver bygglov även andra tillstånd. En allmän plats kan vara t ex torg, gator, parker eller liknande. För en skylt på allmän plats som ägs av kommunen behövs tillstånd om markupplåtelse. Markupplåtelse söks hos polismyndigheten i Linköping. Polismyndigheten utfärdar tillståndet efter att kommunen yttrat sig.

Fastighetsägarens ansvar

Det är alltid fastighetsägaren som är ansvarig för sin fastighet, t ex för att skyltar har de bygglov och andra tillstånd som behövs. En företagare som vill sätta upp en skylt på en fastighet behöver därför ha tillåtelse från fastighetsägaren för åtgärden.

Inom riksintresset för Linköpings stadskärna behövs det bygglov för skylt oavsett storlek.

Rätt skylt på rätt plats!

Tydlig och lättläst

En bra skylt är tydlig och lättläst. Det fungerar bäst om budskapet på skylten är kortfattat. En kort text eller en symbol är vanligtvis lätt att uppfatta och ger också ett budskap som är lätt att tolka. Skyltens utformning och utförande berättar också något om verksamheten och en väl utformad skylt kan därför stärka verksamhetens varumärke.

Anpassa storlek

Skyltens budskap bör anpassas till den som ska läsa det. Skylten ska också anpassas till det avstånd som den ska läsas på och till den hastighet som betraktaren rör sig. Skyltar som vänder sig till gående i stadsmiljön kan därför vara små medan skyltar som vänder sig till människor som färdas i bil och ses på längre avstånd och i snabbare hastighet behöver vara större. Skyltar som sitter lågt bör också vara mindre än de som sitter högre upp och ska läsas på längre håll.

Omgivning och byggnad

Skyltar ska alltid placeras och anpassas med hänsyn till omgivningen. De ska placeras vid eller i nära anslutning till den verksamhet den annonserar. Skyltar ska förhålla sig till stadsmiljön och de byggnader de sitter på. De ska inordna sig i helheten och inte dominera över den. På en byggnad ska de placeras så att skylten inte täcker över t ex arkitektoniska detaljer och indelningar. Skylten ska inte vara större än budskapet, dvs skyltyta utan text ska undvikas liksom upprepningar. Det bör inte heller vara fler skyltar än nödvändigt.

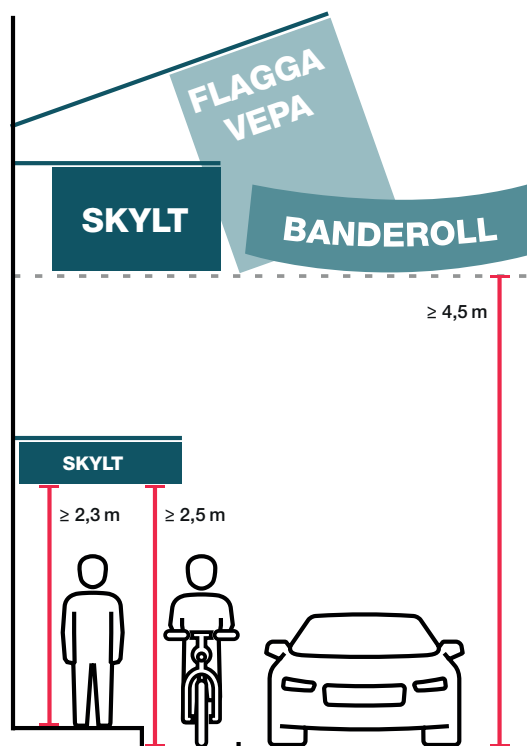
Samordna skyltar

När det finns flera hyresgäster i en fastighet eller ett område är det en fördel om skyltningen samordnas. Samordningen kan göras genom att fastighetsägaren tar fram ett skyltprogram som visar var skyltar ska placeras och principer för hur de ska se ut. På det sättet kan man få en enhetlig skyltning trots att det kan vara många olika verksamheter som vill synas. Skyltprogrammet ligger då till grund vid bygglovsprövningen och underlättar bedömningen när bygglov söks för enstaka skyltar.

Hållbart över tid

En skylt ska fungera under lång tid. Redan vid val av skylt bör man därför tänka på material och hållbarhet. Det är också viktigt att tänka på hur infästningen av skylten ska göras så att man inte skadar fasaden i onödan då infästningar kan innebära skador som inte går eller är svåra att återställa. Om skylten är belyst är det, med hänsyn till risken för störningar för boende i närheten, viktigt att ljusstyrkan kan regleras.

Skyltens bärande delar bör synas så lite som möjligt. Teknik som betjänar skylten, så som t ex elkablar, ska också synas så lite som möjligt. När skylten väl är uppsatt ska den hållas i vårdat skick.

Markiser, flaggor och skyltar

9 § Markiser, flaggor och skyltar får inte sättas upp så att de skjuter ut över en gångbana på lägre höjd än 2,30 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,50 meter.

Text från Lokala ordningsföreskrifter för Linköpings kommun.

Över en cykelbana bör den fria höjden vara minst 2,5 meter.

Vägledning

– olika typer av skyltar

Skyltar som i huvudsak annonserar verksamheter

Friliggande bokstäver

Skylt i form av friliggande bokstäver på fasaden passar och förespråkas i de flesta sammanhang. Fasaden syns bakom bokstäverna och skylten blir på det sättet inte så dominerande. Frilagda bokstäver ger ofta en tydlig, läsbar skyltning som respekterar fasadens uttryck. Skyltar med friliggande bokstäver ska placeras över verksamhetslokalen men kan även i vissa fall placeras högre upp på fasaden om det bedöms lämpligt. De passar bra i stadsmiljö och på byggnader och miljöer med kulturhistoriskt värde.

Ljusrörsskylt eller neonskylt

Ljusrörsskylt eller neonskylt är en traditionellt stadsmässig och vacker skyltning, vilken passar och förespråkas i de flesta sammanhang. Tidigare användes böjda neonrör men idag används ofta diodteknik för att åstadkomma liknande skyltar. Ljusrörsskyltar ska placeras över verksamhetslokalen men kan även i vissa fall placeras högre upp på fasaden om det bedöms lämpligt. De passar bra i stadsmiljö och på byggnader och miljöer med kulturhistoriskt värde.

Skyltlåda på fasad

En traditionell skyltlåda är en skylt som är belyst inifrån. Då den täcker fasaden, har en tjocklek och också är belyst i sin helhet riskerar den ofta att ge ett dominerande intryck. En skyltlåda bör därför inte göras för stor och inte ha för hård kontrast till den bakomliggande fasaden. Traditionella skyltlådor bör placeras på byggnadens lägre delar och storleken behöver anpassas till byggnadens utformning.

En lösning som ofta är bättre och som börjar bli vanligare är att bokstäver och symboler skärs ut ur en skyltfront av aluminium (dekaperad skylt). Det gör att det är skyltens budskap som framträder och bakgrunden blir underordnad. Det kan vara en bra lösning när flera företag ska samordna sig på en gemensam yta. Skyltarna får då en enhetlig form men budskapen kan ges ett varierat uttryck. Då skyltarna är enhetliga och om de placeras på ett samordnat sätt kan de också placeras på ett friare sätt på fasader som bedöms lämpliga.

Skylt direkt på fasad

Målad skyltning med verksamhetens namn eller symbol direkt på fasaden är en traditionell form av skyltning men som inte används så ofta. Belysningen placeras oftast ovanför skylten. För att nå ett bra resultat bör fasaden vara i gott skick och man bör också tänka på att fasaden ska kunna återställas om skyltningen behöver ändras. Målade skyltar passar ofta bra på byggnader och miljöer med kulturhistoriskt värde.

Även att applicera t ex utskurna bokstäver i akryl eller plast direkt på fasaden är att betrakta som en skylt jämförbar t ex med en målad skylt. Det är viktigt att bokstäverna/skylten får en prydlig utformning och att den håller sig snygg i längden.

Olika digitala tekniker blir allt vanligare att använda i skyltsammanhang och även en ljusprojektion på en fasad eller annan yta, t ex ett fönster, betraktas som en skylt. Det spelar då ingen roll om själva projektorn sitter innanför eller utanför byggnaden då det är effekten/påverkan på fasaden som bedöms. Ljusprojektion kan ha ett fast budskap men den kan också växla budskap eller visa film. Ljusprojektion kan vara mer störande än traditionella skyltar i stadsmiljön och viss försiktighet är därför utgångspunkten vid bedömning av bygglov. I storskaliga miljöer så som handels- och verksamhetsområden kan inställningen vara mer tillåtande.

Plan skylt

En plan skylt är en enkel form av skylt utan invändig belysning. Material och uttryck kan varieras på olika sätt, de kan t ex göras i plåt, glas eller plast men även en skylt i mjukare material, som t ex vinyl, kan räknas som en plan skylt om den fästs i en prydlig ram. En plan skylt kan passa i många olika miljöer då uttrycket kan variera men då den täcker fasaden behöver den till sin storlek anpassas till byggnadens utformning.

Flaggskylt

En flaggskylt är en dubbelsidig skylt som sitter vinkelrätt mot fasaden. Flaggskyltar fästs in i fasaden och är fast monterade. En flaggskylt kan vara utformad på olika sätt och i olika material, det kan vara en målad tunn skiva, genombruten eller en ljuslåda. Den här typen av skyltar fungerar i de flesta miljöer. Obelysta och genombrutna flaggskyltar ger ett traditionellt uttryck till gatubilden och kan därför passa bra på byggnader och miljöer med kulturhistoriskt värde.

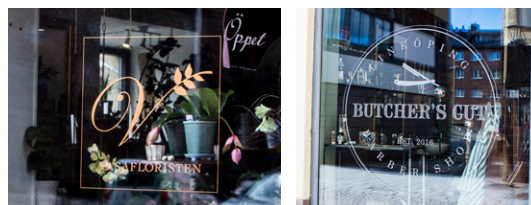
Flagga och fasadflagga

Flaggor med företagsnamn eller loggor på fristående flaggstänger eller på flaggstänger som är fästa i fasad är också en typ av skylt. Stora flaggor som hänger ut från fasaden kan ta mycket utrymme i gaturummet och på så sätt bli dominerande. Därför bör flaggans storlek anpassas till den omgivande skalan. Stora fasadflaggor med verksamhetsnamn eller loggor bör därför förekomma sparsamt och det är inte lämpligt att placera dem i gathörn. Flaggor på stänger är ofta mer lättplacerade men passar bäst i storskaliga miljöer.

Skylt på och i fönster

Skyltning av verksamhetens namn eller logga kan förekomma på och i fönster t ex om det saknas möjlighet att placera skyltar på fasaden. Friliggande bokstäver är då att föredra för ett attraktivt och tydligt uttryck. Skylten ska vara underordnad funktionen skyltfönster och fönstret ska fortsatt vara genomsiktligt.

Om hela fönstret täcks, t ex för att undvika insyn, kan det innebära att byggnadens uttryck förändras så mycket att det betraktas som en fasadändring och bygglov behövs. Täckning av hela fönster och stora ytor bör undvikas då det ofta ger ett slutet och avvisande uttryck. Om det finns behov av att täcka fönster helt är det viktigt att det blir en utformning som anpassas till byggnaden och miljön.

Det förekommer också att skyltar och bildväxlande skyltar sätts upp innanför skyltfönstret. Skyltar inomhus är inte bygglovspliktiga. Placeras bildväxlande skyltar i ett skyltfönster behöver ändå hänsyn tas till om det kan komma att påverka t ex trafiksäkerheten eller orsaka störningar för stadens invånare. Om skylten skulle orsaka störningar kan kommunen bedöma att skylten ska ändras eller tas bort. Det är också lämpligt att skylten inte tar upp för stor del av fönstret utan att det fortsatt är genomsiktligt.

Fristående skylt

Vid byggnader som har ett speciellt arkitektoniskt uttryck eller är kulturhistoriskt värde, t ex en kyrka eller en solitär byggnad kan skylten, istället för att placeras på byggnaden, placeras på ett avstånd från byggnaden som en fristående skylt. Det kan vara en lämplig lösning där en skylt på byggnaden skulle påverka byggnaden negativt eller om fasaden saknar lämplig plats för skylt. Skylten kan då få en friare form när den inte placeras på byggnaden men bör ändå i uttryck samspela med byggnaden och omgivningen.

Fristående skyltar kan tillåtas t ex vid infarten till ett område för att annonsera området eller verksamheterna. Skylten behöver då förhålla sig till omgivningen och anpassas i utformning och höjd.

Takskylt

En takskylt placeras på taket ovanför byggnadens taksprång. Takskyltar är ofta synliga på långt håll och det krävs en avvägning vad gäller skyltens storlek i förhållande till byggnad och omgivning. Fristående bokstäver är alltid att föredra. Det är inte lämpligt att placera skyltar på en taknock på ett tak som är väl synligt då det ger en större omgivningspåverkan. Takskyltar bör inte förekomma i stadsmiljön utan bara i storskaliga miljöer så som handels- och verksamhetsområden.

Stolpskylt/pylonskylt

En stolpskylt är en hög skylt som står fritt och som har sin egen bärande konstruktion. Det kan vara en synlig stolpe som bär upp en skylt eller att skylten i sig bildar en stolpskylt. En stolpskylt ska placeras nära den verksamheten den annonserar. Det är betydelsefullt att höjden noga övervägs i förhållande till omgivningen och en riktlinje är att den inte ska gå över den totalhöjd byggnaden tillåts ha. Om det placeras flera stolpskyltar i ett område ska skyltarnas höjder samordnas. De bör inte förekomma i stadsmiljön utan bara i storskaliga miljöer så som handels- och verksamhetsområden.

Skyltar med i huvudsak reklambudskap

Skyltar med reklambudskap bör tillåtas mycket restriktivt i stadskärnan med hänvisning till det allmänna intresset av en god helhetsmiljö och respekten för kulturvärden. Betydelsefulla stråk, torg och platser bör lämnas helt fria från skyltar med reklambudskap.

Reklampelare

Reklampelare är en fristående pelare, ofta cylindrisk eller tresidig. De kan numera vara såväl fast som bildväxlande budskap i pelaren. Reklampelare placeras bäst i större öppna stadsrum då den tar volym och behöver ses på lite avstånd. Då det handlar om att annonsera allmänna reklambudskap gäller en restriktiv hållning i stadsmiljön till denna typ av fristående reklampelare. Bedömningen av läge i förhållande till platsen och byggnaderna är avgörande för möjligheten till bygglov.

Reklamvitrin

Vitriner eller pelartavlor är vanligen dubbelsidiga och belysta inifrån. De annonserar ofta kommersiella budskap men också kommuninformation, t ex stadskartor. Vitrinerna placeras ofta fristående eller som en del av t ex ett väderskydd. Tidigare var det främst ett fast budskap som annonserades i dessa men nu förekommer vitriner med såväl växlande bilder som filmer. Vitriner med växlande bilder och filmer drar mycket uppmärksamhet till sig på grund av ljusstyrkan och för att bilderna växlar. Då det dels handlar om att annonsera kommersiella reklambudskap på allmän platsmark och dels att skyltarna utgör främmande inslag i stadsmiljön bör inställningen vara restriktiv till nya vitriner.

Om fristående vitriner placeras i stadsmiljön bör de inte bryta siktlinjer, inte försvåra framkomligheten i gångstråk och inte störa upplevelsen av stadsrummet. Det är ofta en fördel om de placeras i anslutning till andra gatmöbleringar, så som t ex bänkar och cykelställ. Vitriner som placeras som en del av ett väderskydd, placeras ofta i trafikstråk där miljön bedöms relativt tålig för den typen av skyltar.

Reklamtavla

Stora reklamtavlor har ofta en fast bild och är enkelt utformade. De står fristående på ben eller kan vara placerade utmed stråk t ex på plank. Reklamtavlorna riskerar att dominera över helheten och tar mycket uppmärksamhet, dels på grund av sin storlek dels för att flera ofta placeras tillsammans. Reklamtavlor får endast förekomma i storskalig miljöer, t ex vid bensinstationer och större handels- eller industriområden.

Vepa

Med vepor avses oftast skyltar med tryckta budskap som tillfälligt placeras på fasaden. Vepan är till sin karaktär kortlivad och budskapet ska därför också avse en tidsbegränsad händelse eller evenemang. Det vanligaste är att bygglov ges under en begränsad tid för vepor, så länge evenemanget pågår eller, som ett riktvärde, högst sex månader. Bygglov kan ges för en permanent skyltplats för vepa under förutsättning att vepan byts regelbundet för att annonsera olika kampanjer. En sådan vepplats bör vara prydligt utformad och anpassad till byggnaden. Vepor bör förhålla sig till byggnaden de placeras på och placeras på fria fasadytor där inga fönster eller dekorationer finns. Rena reklambudskap på vepor utan anknytning till en närliggande verksamhet bör inte förekomma. Vepor bör bara undantagsvis förekomma i stadsmiljön. Vepor passar bäst i storskaliga miljöer så som handels- och verksamhetsområden.

Digital bildväxlande skylt

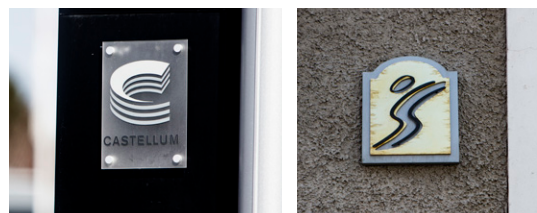
Med digital bildväxlande skylt avses här skyltar som ger möjlighet att förmedla olika budskap genom bildväxling eller film. Det finns många olika tekniker som används och nya utvecklas hela tiden. Skyltarna lyser ofta även på dygnets ljusa timmar och kräver också energi för att budskapet ska synas. Bildväxlande bilder och filmer drar mycket uppmärksamhet till sig, dels för att ljusstyrkan är högre än en traditionell skylt, dels för att bilderna växlar och de påverkar därmed omgivningen mer. Skyltarna kan också påverka människor som bor och vistas i närheten så att det uppfattas som en olägenhet. På platser där folk stannar upp för att vila eller träffas, t ex torg eller platsbildningar bör digitala bildväxlande skyltar inte förekomma. I stadsmiljö och i en stadsmiljö med kulturhistoriska värden är hållningen restriktiv till digitala bildväxlande skyltar. De passar bäst i storskaliga och kommersiella miljöer, så som handels- eller industriområden. Digitala bildväxlande skyltar som placeras i trafikmiljöer ska ha ett budskap som är enkelt och mycket lätt att uppfatta. Det är inte lämpligt att placera digitala bildväxlande skyltar på platser där stort fokus måste vara på trafiken, så som t ex i närheten av en korsning eller trafikplats. På raksträckor utan utfarter eller vänd mot en parkeringsplats kan en placering vara acceptabel. Bedömning av läge i förhållande till platsen och byggnaderna är avgörande för möjligheten till bygglov.

Övrig skyltning

Fastighetsägarskylt

Fastighetsägaren sätter ibland en skylt eller emblem på byggnaden för att visa sitt ägande. Dessa skyltar bör vara små och underordna sig övrig skyltning då det i första hand är verksamheterna som ska annonseras på byggnaden. Då dessa skyltar normalt är små behövs inte bygglov.

Byggplatsskylt

Byggplatsskyltar sätts ofta upp i anslutning till en byggarbetsplats. Skylten ska upplysa om vad som pågår och vem som bygger och det ska inte finnas några reklambudskap på skylten. Byggplatsskyltar är tillfälliga och står bara på platsen så länge bygget pågår. Om byggplatsskylten placeras inom fastigheten och inom byggarbetsplatsen under en begränsad tid kan bygglov för skylten sökas i samband med att bygglovet för byggnaden söks. Byggplatsskyltar som placeras utanför den aktuella fastigheten kräver bygglov för tidsbegränsad åtgärd. Placeringen ska då vara i så nära anslutning till bygget som möjligt.

Vägledning

– skyltar i sitt sammanhang

Skyltar i staden har olika syften, det handlar om att annonsera en verksamhet, sprida reklam eller informera.

Skyltar som annonserar en verksamhet är ett sätt för ett företag eller en näringsidkare att synas. De tillhör stadsmiljön och är ett naturligt inslag och de kan bidra till en attraktiv stad.

Skyltar med renodlade reklambudskap blir vanligare i våra städer. Liksom digitala bildväxlande skyltar där bilderna växlar eller att filmer spelas upp. Syftet är att skyltar ska dra till sig mycket uppmärksamhet och ses av så många som möjligt, vilket kan stå i konflikt med kravet på att skyltar ska inordna sig i helheten. Allmänna reklambudskap saknar som regel anknytning till platsen och upprepar sig ofta, vilket kan motverka målsättningen att stärka stadens kvaliteter. Det kan också leda till en upptrappning av skyltlandskapet och påverka stadsmiljön negativt.

I följande avsnitt ges vägledning för placering av verksamhets-, reklam- och digitala bildväxlande skyltar.

Riksintresset stadskärnan och central stadsbebyggelse

Inom riksintresset för kulturmiljövården – stadskärnan, och i omkringliggande stadsbebyggelse finns många byggnader med höga arkitektoniska och kulturhistoriska värden men också betydelsefulla stråk, torg och platser. Det innebär att vid prövning av bygglov för skyltar ska stor hänsyn tas till byggnadens och områdets värden.

- De är främst byggnadens bottenvåning i gatuzonen som ska användas för skyltning. Skyltningen ska placeras i nära anslutning till verksamheten och i första hand på fria fasadytor.
- Skylten ska förhålla sig respektfullt till platsen och byggnaden. Skylten ska anpassa sig till byggnadens uttryck. Det innebär att skylten ska ta hänsyn till byggnadens utformning och att t ex detaljer och utsmyckningar på byggnaden respekteras och lämnas fria.
- Högt placerade skyltar ställer också stora krav på en god utformning och utförande. Fristående bokstäver är att föredra så att fasaden bakom blir synlig. Skyltar som placeras över takfot och på taket bör inte förekomma i stadsbebyggelse.
- Om det förekommer många verksamheter som vill annonsera sig på en byggnad ska samordning ske av skyltarna. Fastighetsägaren kan då ta fram ett skyltprogram som underlag för skyltarnas placering.
- Skyltar med reklambudskap bör tillåtas mycket restriktivt i stadskärnan med hänvisning till det allmänna intresset av en god helhetsmiljö och respekten för kulturvården. Betydelsefulla stråk, torg och platser bör lämnas helt fria från skyltar med reklambudskap. I trafikstråk, där miljön bedöms relativt tålig, kan reklamskyltar placeras i anslutning till stadens möbler och väderskydd.
- Digitala bildväxlande skyltar ska undvikas i stadskärnan med hänvisning till det allmänna intresset av en god helhetsmiljö och respekten för kulturvården.

Kulturhistoriska miljöer och byggnader

På byggnader och i områden med kulturhistoriska värden eller för solitära byggnader som t ex kyrkor eller andra monumentala byggnader, behöver en skyltplats noga övervägas. Finns det äldre historiska skyltar kvar kan det vara en del av kulturmiljön som behöver värnas.

- Skylten ska underordna sig byggnadens uttryck, vara återhållsam och anpassad till byggnaden och miljön. Skylten ska placeras så att detaljer och utsmyckningar fortsatt kommer till sin rätt. Infästningar ska göras så att byggnadens värden inte tar skada.
- På solitära byggnader kan det vara en fördel sett utifrån byggnadens kulturvärden om skyltar inte placeras på byggnaden utan är fristående på marken.
- Skyltar med reklam eller digitala bildväxlande skyltar är inte lämpliga i kulturhistoriskt värdefulla områden eller på solitära byggnader med stora värden.

Bostadsområden

I bostadsområden är det boendet som är den primära funktionen och om skyltning förekommer bör den vara diskret och inte störande.

- Skyltning av verksamheter kan förekomma i anslutning till lokaler och i stadsdelscentrum. Skyltar ska förhålla sig till byggnaden och platsen.
- För verksamheter i stadsdelscentra kan skyltningen med fördel samordnas t ex på en fasad eller en fristående skylt på en central plats.
- Skyltning med reklambudskap kan i bostadsområden eventuellt förekomma i trafikstråk, där miljön bedöms relativt tålig t ex vid väderskydd.
- Skyltning med reklambudskap bör undvikas i barn och ungdomars miljöer och inte förekomma vid t ex skolor, förskolor och lekmiljöer där barn vistas dagligen.

Verksamhets- och handelsområden

I verksamhets- och handelsområden utanför stadskärnan så som t ex Tornby och Mörtlösa är byggnaderna ofta lägre och avstånden större mellan byggnaderna. Storskaligheten gör att områdena också tål större skyltar och andra typer av skyltar än vad som kan förekomma i mer känsliga stadsmiljöer.

- Skyltar placeras i första hand i anslutning till verksamheten och på byggnaden.
- Skyltar ovanför takfot kan tillåtas i denna typ av områden om det redan förekommer taks skyltar i området. Taks skyltar bör ha fristående bokstäver. Placering på taknock är dock inte lämpligt.
- Digitala bildväxlande skyltar kan accepteras men omgivningspåverkan och trafiksäkerhet måste bedömas.

Gröna rum och parker

Parker och grönområden är avsedda för rekreation och skyltning är inte lämpligt, förutom nödvändiga informationsskyltar. Dessa bör då utformas på ett enhetligt sätt och anpassas till omgivningen.

- Skyltning av verksamheter ska vara mindre och anpassade till områdets karaktär, det kan t ex gälla kiosker eller annan bebyggelse i parken. Skyltar med reklambudskap och digitala bildväxlande skyltar ska inte förekomma.

Trafikmiljöer och stadens infarter

I staden finns många trafikmiljöer som innebär fria ytor som är lockande att sätta upp skyltar på. Det kan vara platser utmed vägar men också invid rondeller eller korsningar. Dock bör skyltning i trafikmiljöer vara återhållsam dels för att värna stadens kvaliteter och dess entréer dels för att trafikanter inte ska distraheras och trafiksäkerheten påverkas.

- Stadens infarter ska vara välkomnande och attraktiva. Skyltar med reklambudskap ska inte förekomma i dessa områden. Digitala bildväxlande informationsskyltar kan förekomma men med stor restriktivitet. Omgivningspåverkan och trafiksäkerhet måste bedömas från fall till fall.
- Skyltar med reklambudskap och digitala bildväxlande skyltar tillåts restriktivt i trafikmiljöer. Skyltar får inte placeras så att de skymmer sikt, trafikmärken, trafikljus eller påverkar stads- och landskapsbilden negativt.

Skyltar på landsbygden

Utanför tätorterna är marken vanligtvis inte detaljplanerad. Det är då Länsstyrelsen eller Trafikverket, beroende på avståndet till vägområdet, som lämnar tillstånd för skyltar som placeras utmed trafikleder.

Läs gärna mer på Trafikverkets webbplats där det bl a finns information om reklam intill allmän väg, www.trafikverket.se

Bygglov för skyltar

Bygglov behövs oftast!

Det krävs i de flesta fall bygglov för att sätta upp, flytta eller väsentligt ändra en skylt inom ett område som omfattas av detaljplan. Med skylt menas en tavla, bildskärm, skylt, flagga, ljusprojektion eller liknande med syfte att förmedla verksamhetsnamn, reklam, information eller liknande. I plan- och byggförordningen (2011:338) anges vissa undantag från lovplikten (6 kap 3§). Fråga Bygglovskontoret om du är tveksam.

Om du vill ändra en skylt?

Om du har en skylt och den ändras väsentligt, t ex ändrar storlek, färg, belysning eller utseende behövs nytt bygglov. Skyltar och skyltlådor som byter verksamhetsnamn men i övrigt har samma form och färg behöver inte nytt bygglov. Byter man däremot en traditionell skylt till en digital bildväxlande skylt krävs nytt bygglov.

Vad bedöms i bygglovet?

När bygglov prövas för en skylt bedöms dess utformning och storlek, lämplighet, påverkan på platsen och byggnaden, risk för störningar och olägenheter samt säkerhet vid framkomlighet och trafik. I prövningen tas hänsyn till både allmänna och enskilda intressen. Bedömningen utgår från kraven i plan- och bygglagen.

Vad ska lämnas in när du söker bygglov?

När du söker bygglov ska följande lämnas in:

- Bygglövsansökan för skylt, du kan ansöka digitalt eller använda den blankett som finns på kommunens hemsida.
- Situationsplan där skyltens placering tydligt framgår, t ex ska berörd fasad markeras.
- Fasadritning där skylten är skalenligt inritad.
- Skyltritning där skyltens storlek och utformning framgår.
- Teknisk beskrivning, där det framgår material, konstruktion, kulör och eventuell belysning samt syfte med skylten. Ljusintensitetsschema och bildväxlingsfrekvens ska redovisas för digitala skyltar.
- Förslag till kontrollplan ska bifogas. Kontrollplanen bör ta upp kontrollpunkter som t ex infästning, belysning och anslutningar. På kommunens hemsida finns exempel på kontrollplan.
- Ritningarna ska vara fackmannamässigt utförda. De ska vara måttsatta och skalenliga.

Behövs kontrollansvarig?

Kontrollansvarig behövs inte för mindre skyltar. Då är du som byggherre ansvarig för kontrollen och att lagstiftningen följs. Bifoga ett förslag till kontrollplan tillsammans med ansökan om bygglov.

För större skyltanordningar ska kontrollansvarig anges. Då bygglov beviljats kommer tekniskt samråd att genomföras och kontrollplanen att fastställas.

Kom ihåg att fastighetsägaren ska godkänna att skylten sätts upp. Det är fastighetsägaren som är ansvarig för det som sker på fastigheten.

Bygglövskontoret
linkoping.se/bygglov

När bygglovet är beviljat!

När beslutet om bygglov är fattat får du ett skriftligt beslut. Även grannar och andra sakägare får information om beslutet. Om ingen överklagar beslutet vinner det laga kraft.

Arbetet med att sätta upp skylten får påbörjas först när beslut om startbesked också har fattats. När det gäller skyltar lämnas startbesked ofta samtidigt som bygglov och i samband med det fastställs också kontrollplanen.

När arbetet är slutfört och skylten uppsatt ska verifierad kontrollplan skickas tillbaka till Bygglövskontoret. Om allt är i sin ordning lämnas slutbesked av Bygglövskontoret.

Vad kostar det?

En avgift tas ut för bygglovet enligt en taxa som är fastställd av kommunfullmäktige. Taxan är beroende av antalet skyltar och skyltarnas storlek.

